

Elçibey Hayalî Bir Kahraman mıydı?

“Türkiye sevdalısı lider...”

“İran ve Rusya ile yıldızı barışmayan lider...”

Elçibey için kısa bir arama yapıldığında en başta görünen, Elçibey hayatta olsa ve okusa kendisine gurur kaynağı olacak tanımlamalar çıkar.

Peki, milliyetçi camia için Azerbaycan dendiğinde ilk akla gelen ama Azerbaycan’da hiç yaşamamış gibi davranılan bu adam kimdir?

1938 yılında Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti’nin Keleki köyünde doğan Elçibey, doktorası olan ciddi bir tarihçi. Akademisyenlik yaptığı dönemde Sovyetler tarafından Türkçülük ve bağımsızlık aşılama suçlarıyla tutuklanıyor. Burada önemli nokta Elçibey’in Sovyet makamlarına gözdağı verircesine öğrencilerine “Azerbaycan’ın bağımsızlığı” konulu seminerler vermesi.

Korkusuzluğunun sınırlarını anlayabilmek için Azerbaycanlı tarihçi ve siyasetçi Cemil Hasanlı’nın bahsettiği bir anekdota bakalım. 1975 yılında tutuklanan Elçibey ile onu sorgulayan KGB görevlisi arasında geçen konuşmaya Hasanlı şöyle yer veriyor:

“KGB görevlisi: Komünist Parti, devletimiz ve hükümetimiz hakkında suçlayıcı konuşmalar yapıyorsunuz. Sovyetler Birliği’ni kötölemenin sonuçlarını biliyor olmalısınız.

Elçibey: SSCB sizin için vatan olabilir. Benim vatanım, ikiye bölünmüş Azerbaycan. Hayatımın amacı bu yarayı iyileştirmek. Kendini Türk gören herkesle birlikte Azerbaycan’ı özgürlüğe götürmek.”

Bölünmüş Azerbaycan dediği, hâlâ özgür olmayan ve İran içerisinde varlığını sürdüren, 45-50 milyon Türk’ün yaşadığı tahmin edilen Güney Azerbaycan.

Elçibey için sadece Güney Azerbaycan değil, sonrasında büyük zulümler ve soykırımlarla terk etmek zorunda kaldığımız Karabağ da en önemli meseleler arasında.

Elçibey, Sovyetler’e karşı Azerbaycan Halk Cephesi’ni kurmuş ve bağımsızlık mücadelesini bu oluşum üzerinden yürütmüştür. Sonrasında bağımsız olan Azerbaycan Cumhuriyeti’ne yüzde 60 oy oranıyla cumhurbaşkanı da seçilmiştir.

Peki, burada sayamayacağımız kadar Azerbaycan'a ve Türkçülüğe daha birçok büyük hizmeti olan bu eski cumhurbaşkanı Azerbaycan'da neden yok sayılıyor? Neden ölüm yıl dönümünde dahi bir taziye yayınlanamıyor?

Resmî olarak bir türlü bahsedilmeyen bu adam, yine resmî olarak yasak olmamasına karşın gizli güçler tarafından yasaklanmışçasına Azerbaycan halkı tarafından da yok sayılıyor.

Sanki daha önce hiç böyle bir adam olmamış ya da Dede Korkut gibi var mıydı, yok muydu diye emin olunamayan biri gibi.

Elçibey, cumhurbaşkanlığı döneminde siyasi ihanetler ve askerî darbelerle pek çok kez karşılaşmış, millî iradeyle kazandığı cumhurbaşkanı payesi elinden alınmış ancak buna rağmen ülkesini yeni bir kaosa sürüklememek için itidalli davranmış bir liderken bu kadar yok sayılması asla normal bir durum değildir.

Aslında bu politika şaşırılacak bir politika değil. 28 Mayıs 1918'de Azerbaycan'ın bağımsız ilk cumhuriyetinin kurucusu "Bir kere yükselen bayrak bir daha inmez" sözü ile tanınan Mehmet Emin Resulzade'dir. Azerbaycan bu günü her yıl kutlar. Bizim resmî bayramlarımızda o bayramı bize armağan eden Atatürk'ün bulunduğu gibi Azerbaycan da televizyonlarına Azerbaycan bayrağı ve liderinin resmini koyar. Fakat bu lider 28 Mayıs 1918'de cumhuriyeti kuran Resulzade değil, o tarihte henüz 5 yaşında olan Haydar Aliyev'in resmidir. Azerbaycan resmî makamlarına göre Azerbaycan tarihi Haydar Aliyev ile başlar.

Görmezden geldikleri bu Elçibey ki yirminci yüzyılın en büyük dâhisi dediği Atatürk'ün mezarı olan Anıtkabir'deki hatıra defterine "Senin askerin Elçibey" yazacak kadar Atatürk sevdalısı, "Türk değilim, diyene karşı sakın ısrar etmeyin. Allah'ın bahşettiği şerefi istemeyen şerefsiz, biz zorla şeref verecek değiliz!" diyecek kadar Türkçüdür.

Karabağ'ın bağımsızlığı sonrası çoğumuzun aklına ilk gelen Elçibey'di. Keşke uğruna pek çok ihanete rağmen bu kadar savaştığı ve hayatının bu kadar merkezine koyduğu Karabağ'ın bağımsızlığını görebilseydi. Biz de onun dünyalar kadar mutlu halini...

Büyük lider Ebulfez Elçibey'e yüce Allah'tan rahmet, Azerbaycanlı kardeşlerim için de yeniden böyle şanlı bir lider diliyorum.

Merve Kartal, "Elçibey Hayalî Bir Kahraman mıydı?"

<https://www.fikirtepedi.com/merve-kartal/elcibey-hayali-bir-kahraman-miydi/> (Yayın

Tarihi: 22 Ağustos 2024).